

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek 1908. október 30.

227. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. | Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Decentralizáció a Máv.-nál.

Kész a törvényjavaslat.

A „Közl. és Közg.” írja: Addig festették az ördögöt a falra, amíg meg nem jelent. Most itt van és elviszi magával a Máv. centralisztikus intézményét.

Ezen a tényen nem lehet változtatni. A törvényjavaslat kész, a magyar törvényhozás pedig még készségesebb s ezért ne tessék majd csodálkozni, ha decemberben a kormány már birtokában lesz annak a fölhatalmazásnak, amely jogot ad neki a Máv. igazgatóságának decentralizálására s tömördek pénz elköltésére. Beavatottak szerint az utóbbi képezi a javaslat magvát. Ezért van az egész törvényjavaslat. A decentralizációt különben rendeleti uton hajtották volna végre. Ez különben amugy sem változtat a fényen. A tény pedig az, hogy a decentralizáció rengeteg változást hoz majd magával.

A változásokból mutatásul ime néhányat adunk:

A személyzetet szétosztják az üzletvezetőségek helyett alakuló forgalmi igazgatóságok között.

Budapesten csak a díjszabási, visszatérítési osztályokat és a bevételi ellenőrséget hagyják meg, amelyek együttesen alkotják a kereskedelmi igazgatóságot.

A kereskedelmi igazgatóság igazgatója Darvai kir. tanácsos, a kereskedelmi szakosztály igazgató helyettese lesz.

A budapesti két üzletvezetőség helyett egy forgalmi igazgatóság létesül, amelynek élére Kotányi Zsigmond igazgatót állítják.

A zágrábi horvát testvéreket megfosztják az üzletvezetőségtől s az új forgalmi igazgatóságot Pécsre, vagy még inkább Kaposvárra, a műhelyt pedig vagy *Fiuméba* vagy Kaposvárra helyezik.

Mutatóul talán elég lesz ennyi is, ámbátor a fenti adatok nem a javaslatból szöszereint vannak véve, hanem a titkolózás ellenére kiszivárgott hírek alapján adatnak közre. Még csak annyit kell hozzá tennünk az adatokhoz, hogy egész sereg nyugdíjazás, áthelyezés, előléptetés meg más egyéb is létszen, hogy teljes legyen a vasutasok s a magyar szakkörök bánata.

A szakkörök még megvizsgálódhatnak valahogyan. Eddig a sok galibát, bajt és zavart egy egységes központban csinálták. Most szétforgácsolják ezt a nagy egészet s így a bajok, zavarok és galibák széjjelforgácsolódnak.

Igy legalább többfelé szaladhatnak egyszerre az érdekeltek és Ludwig és Marx szent és sérthetetlen személyén kívül szidhatnak mindenkit le egészen a lámpakezelőig. Van ebben valami politika, éppen úgy, mint abban,

hogy zágrábi testvéreinket megfosztják az üzletvezetőségtől és a műhelytől. A fenyegetés már régi.

Még onnan datálódik, hogy horvát atyafiaink annyit öltögették a nyelvüket a pragmatika „sérelemes” pontjai végett. Ha akkor nem is váltották be tüstént a fenyegetést, indexen maradt a szemtelenkedés s most így torolják meg a bűneiket.

De mi lesz a központi személyzettel? Erre mi is kíváncsiak volnánk, ha nem lennének tisztában ezzel a kérdéssel is. A személyzetet is szétforgácsolják, épp úgy, mint a bajokat, galibákat és egyebeket. Akinek tetszik, az itt hagyja a szép fővárost. Aki pedig nem tud megválni tőle, az megy nyugalomba.

Végül pedig konstatálnunk kell, hogy a kormány valami édes vagy keserű titkot rejteget a javaslatban. Különben nem fődné be a titok és a titokzatosság leplevel. A decentralizációs javaslat egyaránt érdekli a szakköröket, vasutasokat, szóval mindazokat, akiknek dolguk, bajuk van a Máv.-val. És kinek nincs dolga, kinek nincs baja a Máv.-val? Ez is olyan kérdés, amely magában foglalja a határozott feleletet.

A decentralizációs javaslattal elő kell állni. Ha már elviszi a falra festett és megjelent ördög a centralisztikus igazgatást, mutassák meg, hogy mit hozott helyette. Vagy olyan pokoli az új hozomány, hogy ráérünk tőle a gyönyörbe fulni?

Magyar tengerhajóstársaság 1846-ban.

Kossuth Lajos kezdeményezésére 1846-ban alakult meg egy kereskedelmi társaság, a mely a kereskedelmi tengerészet ápolását tűzte ki feladatául.

A főreszvényesek voltak gróf Vay Ábrahám 10.000 frttal, Gyürki Pál 5000 frttal, Kiss Pál fiumei kormányzó 3000, gróf Batthyány Lajos 20.000, ifj. Szabó Pál 50.000, Kossuth Lajos 6000, Hertelendy Miksa 2500, Karácsonyi László 3000, Zsedényi Ede 3000, gróf Pejacsevics János 6000, Ullmann Móric 10.000, Marcibányi Lajos 2500, Ilkey Sándor 1000, Bárczay József 1000, Zakó István 1000, Szegeő József 1000, Szentkirályi Klauzál, Bónis Somsich Pál, Pulszky Ferenc 500—500 forinttal.

A magyar tengerhajózási társaság alapítási szabályzata a következő volt:

1. Társaság alakul „Magyar Tengerhajózás” címe alatt egy tengeri 7000 stár nagyságú hajó felépítésére, mi a magyar tengerparton eszközöltetik.

2. Áll a társaság alaptőkéje 30.000 szoval harmincezer pengő forintból, mely összeg 50 frtos kibocsátandó s forgatható részvények által fedeztetik, melyek az elnök és egy választmányi tag aláírásával leendnek ellátva. A befizetés 3 hónapos időközzel két egyenlő (25 forintos) részlettel történik.

3. Az építendő hajó „Magyar” nevet viselend és annak felépítése, felszerelése stb. valamint gyümölcsöztetésének kezelése egyedül s

teljes hatalommal a magyar kereskedelmi társaságra bizatik, mely meghatalmazás egyéb-iránt meg is szüntethető, ha nevezett intézet bármi váddal terheltetnék.

4. A magyar kereskedelmi társaság tartozik ellenben a hajót legnyereségesebben s a nemzeti célok mindenkor szemeltartása mellett jövedelmeztetni s az évenként augusztusi vásárkor tartandó közgyűlésnek tetteiről és jövedelmezteséről jelentést és számadást adni.

5. A mérlegből kitünő haszon részvényaránylag fog felosztani s egy hónappal később a magyar kereskedelmi társaság által a részvényeseknek kifizettetik.

6. A magyar kereskedelmi társaság ezen alappontok nyomán a szabályok tervezetét előkészíteni s mihelyt az alaptőke le lend irva, a részvényeseket egybegyűjteni a végett, hogy az alapszabályokat megalakítsák.

7. A magyar kereskedelmi társaság ezen vállalathoz saját pénztárából 5000 pengő forinttal járult s ennél fogva választmánya (mely az elnökkel 7 tagból áll) s igazgatója, valamint minden más részvényes aláíró is az alakitó közgyűlésen szavazattal birandnak.

Ezen alappontok nyomán a nemzeti tengerhajózás iránt érdeklél viseltetű közönség aláírás szólittatik fel.

Költ a magyar kereskedelmi társaság 1846-ki január 22-én tartott választmányi üléséből.

A részletes tervezet, költségvetés és üzemszámítások szerint a hajó 350 tonna tereméjű s 2 és fél árbocos leendett, mely nagyságú hajó a kitűzött célra legalkalmasabb, mind mert a szén nem fülk meg benne mint nagyobbakban, mind mert fuvarát könnyebben kap stb. Az építési költséget 27,500 forintban, az évenkinti üzemből 11,900 forintban s a hajó jövedelmét 17,900 forintban irányozták elő. A hajó tervei Prichard József és Eduard portoréi hajógyárában készültek s ők tettek ajánlatot a hajó építésére. A magyar tengerhajózási társaság 1846 április 30-án tartotta alakuló közgyűlését. Az építeni szándékolt egy hajóra 30,000 pengő forint volt előirányozva, de aláírtak 52,000 pengő forintot. Elnök lett Kiss Károly kapitány, a bizottmány tagjai Erdélyi Adolf gőzhajózási kapitány, Fényes Elek, Horhy Mihály és Szalacsy Antal gabonakereskedők. A hajóépítés dolgában az 1846 nov. 10-én Marciabányai Lajos elnöklété alatt megtartott ülésen kellett volna határozni, azonban a kereskedelmi társaság igazgatója, aki a hajótervek, költségvetések s építési ajánlatok beszerzésével volt megbizva, időközben — a társaság megkárosítása nélkül — megszökött. Új közgyűlést hívtak egybe 1847 ápr. 15-ére, de az ügy dülőre nem jutott s 1848 febr. 24-én tartott közgyűlés kimondta a társaság felszámolását és elhatározta a 306 részvényes által 625 részvényre 25 forintjával befizetett 15,650 forint visszaadását.

Igy szűnt meg most 60 esztendeje a Kossuth Lajos által kezdeményezett magyar hajóstársaság mielőtt működését megkezdhetne volna.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

A budapesti bankrablás.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank újpesti fiókjának hihetetlen vakmerőséggel történt kirablásáról a következő érdekes részleteket kapjuk Budapestről:

Az újpesti Árpád-ut 17. számú Wolfner féle ház egész földszintje a Kereskedelmi Banké. Egy ajtó és tágas nagy ablakok nyílnak az utcára, valamennyinek üvegje csak átetsző s aki rajtuk keresztül néz, akár ki az utra, akár az utról az irodába, csak sűrű tejszínű csillogást lát, és sötét mozgó árnyékokat.

Az utcára nyíló ajtó a feleknek szolgál, van azonban még egy kijárója a banknak a személyzet részére; ez az udvarból és közvetlenül egy kis előszobából nyílik be baloldalon.

A háttérben két üvegajtó van; a baloldali kis kamrába vezet a középső telefonfülkébe.

A telefonfülkében szokott rendszerint a szolgál is tartózkodni, aki azonban a rablás idején nem volt jelen. Beküldték éppen a központba.

A rablók az utcai bejárón jöttek be. Egyik baloldalon bekerült az elkerített helyiségbe a másik az ajtónál maradt állva. A helyiségben ekkor csak négyen voltak jelen. Develáth Károly osztályfőnök, Schaffer Géza pénztáros, Fleischer Hugó tisztviselő és Stern Sándor gyakornok.

A főnök a pénztáros asztala előtt állott, segített a rovincsolásban, a kassza nyitva volt, a két hivatalnok pedig a főajtó átellenében levő íróasztalok mellett dolgozott egymással szemben.

Háromnegyed 12 órakor lépett be a két idegen. Két iparos külsejű 30—35 év körüli férfi, akik közül az egyik fekete pápaszemet viselt és egy fekete bőrből készült kizárólag tartott a kezében.

A két jövevény a helyiségbe lépve, minden szó nélkül a pult felé tartva, mindketten revolvert rántottak és a megrémült tisztviselők mellébe szegve, idegen kiejtéssel rájuk kiáltottak:

— Nem mozdulni!

A hivatalnokok szólni sem tudtak meglepetésükben és rémületükben.

Fleischer Hugó könyvelő akinek asztala a telefonfülké közelében van, be akart ugrani a telefonfülkébe, hogy segítségért telefonáljon a rendőrségre.

Az egyik rabló azonban észrevette mozdulatát, megfordult és a falhoz lökte, majd kabátja zsebéből hegyes tört vett ki, belépett a telefonfülkébe és az éles törrel átmetasztotta a telefon drótjait és azt teljesen hasznavehetetlenné tette. A telefonfülkéből kilépve, a pénztár felé tartott. Utközben Stern Sándor gyakornok asztala mellett kellett elhalelnia. A fiatalember, mikor a rabló elhaladt mellette, rémületében megmozdult.

A rabló ebből a mozdulatból azt következtette, hogy menekülni akar és revolverével feléje sujtott. A revolver csöve Stern a balhalántékán érte, és körülbelül 10 centiméter hosszú, mély sebet ütött rajta. A fiatalember arcát az ütés nyomán elborította a vér.

Ettől aztán még jobban megrémült mindenki és a bankfiók vezetője a ráirányított revolverek fenyegető csöve által kísérv a pénztárhoz tartott és kiadta annak egész tartalmát, még pedig jórészt zsákbakötött ezüstpénzben. Az egyik rabló hátára akarta venni a zsákot, de miután nehéz volt, a másik rabló rászólt Develákra:

— Segitse fel a zsákot!

S miután ez ijedtében ügyetlenkedett, a rabló törével reáragott.

A rablók összesen elvittek körülbelül 42.000 koronát, 16.000 koronát ezüst és nikkelpénzben, 10 darab ezer koronás bankjegyet és százkoronás bankjegyeket 10.000 korona értékben, 400 darab tízkoronás aranyat, továbbá községi kötvényeket és külföldi pénzeket, nevezetesen 1057 frankot, 1100 márkát, 15 dollárt és 10 rubelt.

Mialatt a pénztár kiürítése folyt, az Árpád-utcai főbejáraton át belépett a bakhelyiségbe egy Fehér Kata in nevű fiatal leány, aki pénzt jött váltani a bankba. A pult kívüli eső oldalán állva maradt rabló az ajtónyitás zajára megfordult, s a belépő leányt megpillantva, karon ragadta és revolverét mellébe szegve,

a sarokba lödítette. A szegény leány halálra rémülten esett a fal mellett elhelyezett diványra, s meg sem mert mozdulni.

Alig néhány pillanattal később lépett az üzletbe Zachár Ignác, egy újpesti cég üzletvezetője. Ő is hasonló sorsra jutott. A revolveres rabló őt is a leány mellé lödítette és megfenyegette, hogy lelővi, ha moccani mer.

Hasonlóképpen járt Schwarcz Elza, aki szintén pénzváltás céljából ment a bankba, ugyszintén egy ismeretlen koldus, aki kéregetni akart a banknál.

Mikor az egyik rabló már teljesen megtöltötte a táskáját a parirbankókkal s a zsák ércpénzzel, vállá a vette a zsákot és a táskát és kiment.

Társa ezalatt ott maradt továbbra is. Rettenetes nyugalommal tartotta ki nyugtolt kezében revolverét. Mikor aztán nála volt minden pénz, mindketten eltávoztak.

Közben azonban arra is rá ért, hogy a hivatal plüss-székeire felugrájon, s az ablak tejuvege alatt kémlelje társát. Vizes és sáros cipőtalpának lenyomata még most is ott van a székeken. Így telt el 5—6 perc rettenetes kínosan, néma nagy csendben.

Egyszerre ismét megnyílt az ajtó s az imént eltávozott haramia jött vissza a kiürített táskával és az üres zsákkal. Újból megtömté a táskát és a zsákot és eltávozott.

A budapesti rendőrség természetesen a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást a két rabló után és a délutáni órákban Krecsányi detektív főnök kihallgatta a bankfiók összes tisztviselőit.

Fleischer Hugó a kihallgatás során azt vallja, hogy a rablók teljesen kiürítették a Wertheim-szekrenyt s csupán a nikkelpénzt hagyták ott. A kihallgatás során azt mondja Fleischernek Krecsányi:

— Na és önök csak nézték, hogy miképpen viszi a rabló a pénzt?

— Néztük? — kérdezte Fleischer. De mennyire néztük! Még mozdulni sem mertünk.

Délben érkezett szenzációs táviratunk szerint sikerült a budapesti rendőrségnek a két tettest kézrekerítenie. (Lásd mai táviratrovatunkat)

UJDONSÁGOK.

— **Vakmerő lopás világos nappal.** A Via Molini 1. számú házban tegnap délelőtt folyamán rejtélyes lopás történt. Pessi Lajos tisztviselő lakásában, felesége, ennek nővére és fodrásznője tartózkodott, mialatt a lakásban ismeretlen tettes 4000 korona értékű ékszert szedett össze és avval eltűnt. Pessiné csak fél tizenkettőkor vette észre a lopást és sietett a rendőrségre, mely most a legerélyesebben nyomoz s a helybeli ékszerészeknek is megküldte az ékszerek leírását. Rejtélyessé teszi az esetet az, hogy Pessi kutyája, amely minden a házhoz érkező idegent meg szokott ugatni, nem mutatott a lopás idejében feltűnő viselkedést, továbbá, hogy a tolvajt senki sem látta távozni a házból.

— **Külkereskedelmi panaszok elintézése.** A helybeli ipari és kereskedelmi kamara közli a következőket: Hazai kereskedő és ipari cégeink külkereskedelmi ügyekben fenforgó panaszait az idegen kormányoknál való felszólalás végett gyakran közvetlenül a közös külügyminiszter urhoz intézik. Ez az eljárás az ügyek elintézését késlelteti, mert a diplomáciai közbenjárás elrendelése előtt a közös külügyminiszter ur a magyar kormány álláspontját kéri. Célserű tehát a jelzett panaszokat, melyek diplomáciai közbenjárást igényelnek, az illetékes magyar minisztériumhoz intézni, mely már saját álláspontja közlése mellett teszi át az ügyet a közös külügyminiszter urhoz, miáltal a panaszos ügy elintézése lényegesen gyorsított nyer.

— **A kikötőből.** Október 29-én érkezett: „Venezia” német gőzös Hamburgból 40 tonna kávéval és 20 tonna vegyes áruval, „Mátyás király” magyar gőzös Valenciából 400 zsák szentjánoskenyérrel és 30 tonna vegyes áruval, „Tonci” osztrák gőzös Spalatóból 180 tonna cementtel.

Indult „Carniola” osztrák gőzös Alexandriába 405 tonna vegyes áruval, „Aquila” olasz gőzös Nápolyba 608 tonna fával, „Tisza” magyar gőzös Marseilleba 130 tonna vegyesáruval és 30 tonna rizsszel.

— **Vasutépítések Horvátországban.** A magyar-dalmát vasuti összeköttetéssel kapcsolatban álló károlyváros—möttlingi szakaszon a hidépítés ügyét tárgyalta a magyar és osztrák bizottság a napokban. Beható eszmecsere után a bizottság abban állapodott meg, hogy a tervezett Kulpahidat Bubniari község mellett építik meg. Október 26-án a kraljevcsám—todosi vasutvonalnak az ottani vas-, szén- és cementművekhez vezetendő szárnyvonalára vonatkozó engedélyezési tárgyalását eszközölték, míg 28-án a beslinaci hegyi vasut és annak két szárnyvonala került sorra.

— **Mibe kerül az ingyenes népoktatás?** Az államnak körülbelül negyedfélmillió koronájába; ennyivel kárpótolja ugyanis az egyes iskolafőntartókat tan- és beiratási díj címén. Az eddig fizetett díjak így oszlanak meg:

	Tandij	Beiratásdíj
R. kath. iskolákban	676.000 K	107.000 K
Zsidó	580.000 "	30.000 "
Református	365.000 "	20.000 "
Ág. evang.	300.000 "	18.000 "
Községi	247.000 "	87.000 "
Allami	185.000 "	97.000 "
Gör. kath.	46.000 "	5.000 "
Gör. kel.	19.000 "	6.000 "
Unitárius	4.000 "	— "

Összesen 2,422.308 K 370.006 K

Ezenkívül a 30 filléres nyugdíjárulék fizetése is megszűnik. E helyett az állam 700.000 koronával kárpótolja évenként a nyugdíjintézetet. A törvény állami iskoláknál 1909-ben, a többi iskolákban 1910-ben lép életbe.

— **Uj vasutak a Dunántul.** Pécsről jelentik nekünk, hogy nagy lépéssel haladt előre a Dunántulon tervezett egyik fontos vasuti vonal ügye. A balatonvidéki vasut megvalósítása a Balatonvidék forgalmának, kereskedelmének, iparának s főleg gazdasági érdekeinek hatalmas lendületet ad, éppen úgy, mint az egész Dunántulnak a pécs—bátaszéki vasut. Ez a vonal lesz hivatva a baja—bátaszéki Dunahidjának kiépítésével a nagy magyar Alföldet egyenes és közvetlen összeköttetésbe hozni a Dunántullal s ennek a vidéknek nagy ipartelepei, bányái s élénk, nagyforgalmu városai, közöttük első helyen Pécs, ettől a vasuti vonaltól várhatják leginkább az ország többi részének kereskedelmi, ipari és gazdasági forgalmába való egyenes bekapcsolását. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elrendelte az új vasut közigazgatási pótbéjárását, amelyen a kereskedelmi kormány képviselőiben résztvettek Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi min. tanácsos és Novák Bertalan műszaki tanácsos, valamint Pécs város és Baranya vármegye s a többi érdekeltégek küldöttei. A közigazgatási bejárás alkalmából Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, Sztéryny József államtitkárt és Stettina József min. tanácsost, a vasuti osztály főnökét táviratilag üdvözlöttek.

— **A torpedógyári és a hajógyári sztrájk.** A torpedógyárnak tengeralatti hajókat gyártó osztályában kitört sztrájk ma is tart. A gyár többi munkása azonban nem szüntette be a munkát.

A Danubius hajógyár néhány asztalosmunkásának jelentektelen sztrája még a tegnapi nappal véget ért.

— **Szerencsétlenség a Danubius hajógyárban.** A Danubius hajógyárban tegnap délután félhat óra tájban a gyár asztalosmühelyében Farkas Sándor 23 éves asztalosnak egy gépgyalu mindkét kezén összeroncsolta az ujjait. A mentők a kórházba vitték be a szerencsétlen fiatalembert, ki valószínűleg egész életére nyomorék marad.

— **Ingyenes esti tanfolyam felnőttek számára.** A helybeli m. kir. állami polgári fiúiskola tantestülete folyó évi november hó 3-tól kezdődőleg négy havi időtartamra felnőttek számára ingyenes esti tanfolyamot nyit. Az előadások minden kedden és pénteken este 7-től 9-ig tartanak és kiterjednek a polgári fiúiskola tantárgyaira. A tanítás teljesen *díjmentes*.

Beiratkozni lehet az iskola igazgatójánál (Áll. iskolaépület, Via Ospedale, 1. emelet) f. évi nov. hó 1, 2 és 3-dikán délelőtt 10—12-ig.

Távirat ◀▶ Telefon.

Mégfogták a bankrablókat.

BUDAPEST, okt. 29. A budapesti rendőrségnek sikerült ma a tegnapi upesti bankrablás mindkét tettesét elfogni. Kis-Terenne állomáson egy budapesti detektív elfogott egy orosz embert, aki magát Biaskowszky József vasmunkásnak nevezte. Találtak nála 13 darab tizkoronás aranyat továbbá rubeleket és különféle papírpénzt. Vallatásakor azt mondta, hogy egy barátja lakik Budapesten az Angol-utca egy házában. Ezen a nyomon sikerült a rendőrségnek kinyomozni a bűntársat az Angol utcában lakó Antosevits József személyében. Lakásán számos bűnjelét találtak, többek között egy orosz-magyar szótárt, melyben magyarul e szavak voltak felírva: Vigyázzon! Ne mozduljon! Lelövöm! Antosevits először tagadni próbált, de midőn Develák bankfőnökkel szembesítették és ez határozottan felismerte. bevallott mindent.

Vilmos császár találkozása Ferenc Józseffel.

BECS, okt. 29. A félhivatalos Wr. Allg. Zeitung írja, hogy az a látogatás, melyet Vilmos császár november 7-én Ferenc Józsefnél tenni fog, nincsen híján a politikai jelentőségnek; azonban tévedés volna azt hinni, hogy a német császár a nemzetközi konferencia programjának megállapításában közvetítőként akarna szerepelni Oroszország és monarchiánk között, avagy hogy befolyást akarna gyakorolni uralkodónkra, hogy a program ezen vagy azon pontját elfogadja. A német kormány teljesen ismeri Ausztria-Magyarország felfogását a konferencia ügyében és már kijelentette, hogy a nemzetközi értekezleten csak akkor vesz részt, ha Ausztria-Magyarország is képviselteti magát azon.

A német nagykövet Budapesten.

BUDAPEST, okt. 29. Tschirsky bécsi nagykövet ma Budapestre érkezett és délelőtt kihallgatáson volt a királynál, hogy vele Vilmos császár legközelebbi látogatásának programját megbeszélje.

György herceg Pétervárott.

szent-pÉTERVÁR, okt. 28. György szerb trónörökös ma este ide érkezett. Az állomáson több száz nagyrészt dőlsláv diák és asszony várta. A duma elnöke és a polgármester nem jelentek meg. A rendőrség az összes várakozókat kiszorította a pályaudvarról, úgy hogy a közönség csak kocsibaszálláskor láthatta a herceget.

A cár holnap fogadja a Péterhofban a trónörökösöt.

A szandzsák kiürítését befejezték.

PLEVLJE, okt. 29. Tegnap este ünnepelték az itteni katonai kaszinóban a plevljei osztrák-magyar helyőrség tisztjei bucsuestélyüket, melyen a török katonai parancsnok és körülbelül 60 tiszt vett részt. Az osztrák-magyar helyőrség ma hagyta el Plevljét, amivel a novibazári szandzsák kiürítése teljes befejezést nyert.

Királyi kihallgatások.

BUDAPEST, okt. 29. A király ma adta budapesti időzése alatt az utolsó kihallgatásokat. Körülbelül 70-en jelentek meg őfelsége előtt.

Beck báró a királynál.

BUDAPEST, okt. 29. Beck báró osztrák miniszterelnök ma hosszabb kihallgatáson volt a királynál.

A pénzügyi bizottság ülése.

BUDAPEST, okt. 29. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma Széll Kálmán elnöklété alatt tárgyalta a belügyminisztérium költségvetését. Az ülésen Kossuth, Wekerle, Andrássy miniszterek és Hadik államtitkár is jelen voltak. Barabás Béla ismertette a költségvetést. Több felszólalás után Andrássy, reflektálva az elhangzott beszédekre, kijelentette, hogy a közgazgatási tisztviselők összeférhetetlen állásai ügyében nem tehet semmiféle tiltó rendelkezést, mivel az állam és a törvényhatóságok nem tudják tisztviselőiket kellőképpen fizetni s így meg kell nekik engedni a tisztességes mellékkeresetet. Nem lehet épp ezért a községi és körjegyzőket sem eltiltani ettől.

Ami a munkás-szakszervezetek elleni felszólalásokat illeti, nem találná ésszerűnek a szakszervezetek feloszlását, de mindott, ahol törvénytelenéseket tapasztal, a legnagyobb szigorral fog eljárni a jövőben is.

A magyar delegáció záróülése.

BUDAPEST, okt. 29. A magyar delegáció holnap fogja utolsó ülését tartani, melyben az osztrák delegáció üzenetét veszi át.

Bulgária főkonzulátusokat állít.

SZÓFIA, okt. 28. Mihelyt a hatalmak elismerik Bulgariát királyságnak, a szófiai kormány főkonzulátusokat és konzulátusokat fog felállítani. Elsősorban Budapesten és Triesztben akar a bolgár kormány főkonzulátusokat szervezni, de szó van arról is, hogy Prágában is legyen főkonzulátus.

A fegyvercsempészes.

BELGRAD, okt. 29. A kormány utasította bécsi követét, hogy tegyen panaszt a külügyminisztériumban a fegyver- és municiószállítványok jogtalan visszatartása ellen s követelje a feltartóztatott szállítványok kiszolgáltatását. A szerb követ még ma el fog járni megbízatásában és jegyzéket fog át nyújtani.

Az ifju törökök elkeseredése.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 28. Az ifjutörök komité hivatalos lapja, a Suraj Umet nagyon pesszimistikusan ítéli meg a helyzetet és közli, hogy a bizottság a kétségbeesítő külvizonyok miatt súlyos helyzetben van. Sem a békepárt, sem a háborús tábor nem ismeri a nép igazi hangulatát és a panas ok napról-napra siralmasabbak.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani a SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes iny és nyomor

a mely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a

SCOTT-féle Emulsiót

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

AZ Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — hárjuk figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Élő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárataiban).

Cserepes növényben nagy választék.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Kass vasuti vendéglőjében.

pénteken este halászlé lesz szabadtűzön.

Butorozott szoba

teljes ellátással kerestetik izraelita családnál. Ajánlatok „Fiume” jelligé alatt a kiadóhivatalhoz kéretnek.

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujonnan érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermekek-különlegességek. Panama-kalapok.

Új magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy Vicolo della Germania I. sz. alatt, a kászárnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagyrabecsült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzsön 40 percnyire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben**Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben**

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a melyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Űrményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jéggár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kítőnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Űrményi-tér 6.

ÓH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kítőnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztillái! csakhamar meggyógyított

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban.

Prodám és Társa Fiume

Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.

Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasut mentén. Villamos világítás, lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

ELSO FIUMEI RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

Feltűs szerkesztő: MURAI JENŐ.

TELEFON.

Megnyitási jelentés!

Bátorkodom a n. é. közönség szíves figyelmét felhívni penteken f. hó 23 az „Adria” palotában (Via della Sanità) megnyitó

Élelmicikk

tízletemre, és van szerencsém jutányos árak mellett ajánlani legjobb minőségű prágai, kassai és Westphali sonkát, magyar és veronai szalámit, bel- és külföldi felvágottakat, különleges kolbász féléket, mindennemű csemege sajtokat, tejjel hízalt vágott baromfit, (Poulárdokat) valamint válogatott minőségű gyarmatárakat, és különféle déli gyümölcsöket.

Különös figyelembe ajánlom a Gerbeaud (Kugler) féle süteményeket, bonbonokat, és tejszokoládét.

Nagybecsű pártfogást kér kiváló tisztelettel

HORVÁTH LAJOS.

FIUME ADRIA-PALOTA.

ABBZIA

VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kítőnő konyhával. — Mérsékelt árak.

Kívánatra díjtalan prospektus.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrásy

(a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —

Magyar lapok! — Modern kényelem!

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME